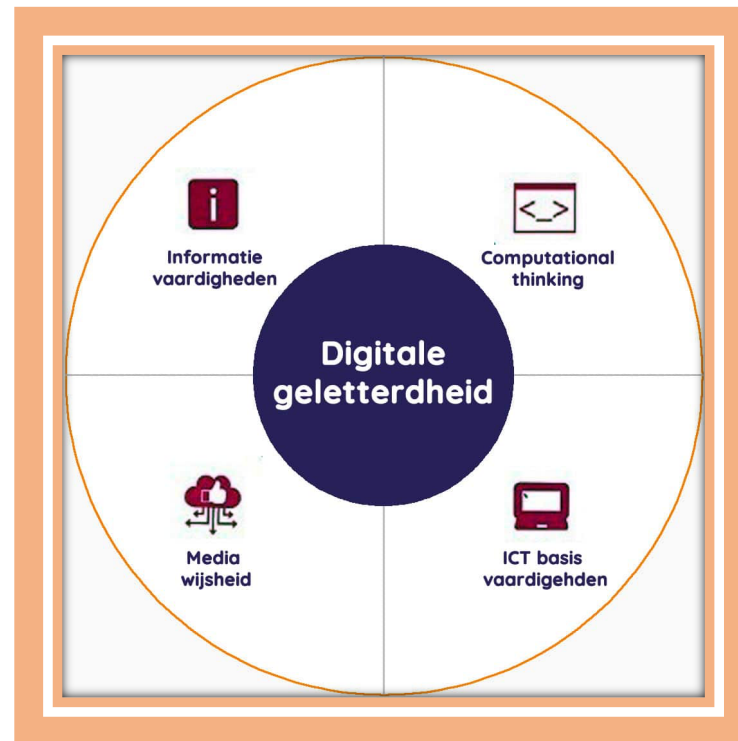

VSO-ZML Leerlijn digitale geletterdheid¹

"We leren onze leerlingen veilig en effectief gebruik te maken van verschillende (digitale) media omdat het leuk en nuttig is."
Bewust, actief en creatief

¹ Deze leerlijn is gebaseerd op de leerlijn (V)SO Digitale geletterdheid (2017 van de Onderwijsspecialisten, de leerlijnen Digitale geletterdheid van het SLO voor PO en VO (2018), het mediawijsheid competentiemodel, de bevindingen van de ICT-commissie van de van Voorthuijsenschool en de eigen ervaringen met mogelijkheden van leerlingen en ouders van de van Voorthuijsenschool in 2020 en is samengesteld door Carola van der Schrier

ICT-basisvaardigheden²

VSO	Did. Leeft	Praktische leerroute (P)	Praktisch Cognitieve leerroute (PC)
Onderbouw	61 - 70	<p>Niveau 7 Start Basispoort Start mbv icoon educatieve programma's</p> <p>Maakt, onder begeleiding een stop motion filmpje</p>	<p>Niveau 9 Slaat een document op in Word Opent een bestaand document in Word Print een document vanuit Word Maakt een nieuw document</p>
	71 - 80		<p>Niveau 10 Maakt een document overzichtelijk op (titel, hoofdletters, interpunctie en alinea's) Selecteert en verwijdert (delen van) een tekst Gebruikt functies van 'Alinea' (opsommingstekens en uitlijnen)</p>
Middenbouw	81 - 90	<p>Niveau 8 Bedient een muis Bedient een aantal toetsen van het toetsenbord³ Gebruikt Word om woorden en zinnen (na) te typen Gebruikt basisfuncties van Word; opmaak (lettertype), opslaan, afsluiten en nieuw document openen Kopieert een afbeelding vanuit internet Plakt een afbeelding in een programma (Word, PowerPoint)</p>	<p>Niveau 11 Opent PowerPoint middels icoontje Opent een nieuwe presentatie Opent een bestaande presentatie Maakt dia's Slaat een presentatie op</p>
	91 - 100		<p>Niveau 12 Kiest bewust voor een bepaalde indeling van de dia's in PP Voegt een afbeelding toe in PP Voegt overgangen tussen de dia's toe Drukt de PP in gewenste vorm af</p>
Bovenb	101 - 121	<p>Niveau 9 Maakt dia's in een geopend PowerPoint programma Klikkt naar een volgende en vorige dia in een klaargezette PowerPoint</p>	

² Kennis en vaardigheden die nodig zijn om met computers (in allerlei vormen) om te gaan. Het gaat hier om de bediening de mogelijkheden en de beperkingen van digitale technologie. Deze basisvaardigheden zijn de onderlegger van de andere onderdelen van digitale geletterdheid. Op de van Voorthuysenschool maken de leerlingen voornamelijk gebruik van de iPad. Voor bepaalde doelen werken in het VSO ook op een laptop/computer met het programma Word.

³ Letters en cijfers, spatiebalk, enter-, backspace- en deletknop

Informatievaardigheden⁴

VSO	Did. Leeft	Praktisch leerroute (P) ⁵	Praktisch Cognitieve leerroute (PC)
Onderbouw	61 - 70	Niveau 6 Bedenkt, samen met de begeleiding, vragen over een favoriet onderwerp Typt in de adresbalk van een geopende browser een woord om een afbeelding te vinden Vindt een internetpagina terug via favorieten Laat aan anderen zien hoe hij het filmpje gevonden heeft waarbij de zoekgeschiedenis gewist is)	Niveau 9 Leest interessante stukjes voor uit de media Verzamelt relevante informatie in een document Ordent verkregen informatie in verschillende mappen op een device Scant met de Ipad een QR-code Pent de app voor QR-codes op de Ipad
	71 - 80	Niveau 7 Kopieert, met (enige hulp van de) begeleiding, een afbeelding vanuit internet Plakt, met (enige hulp van de) begeleiding, een afbeelding in Word	Niveau 10 Vertelt aan de hand van zelfgemaakte foto's over activiteiten van de afgelopen week Legt informatie vast via foto en film
middenbouw	81 - 90	Niveau 8 Typt, schrift of tekent een 'bijschrift' bij de afbeelding Presenteert de afbeelding met bijschrift aan klasgenoten Maakt duidelijk (doet voor), met (enige hulp van de) begeleiding hoe hij de afbeelding met bijschrift gemaakt heeft	Niveau 11 Geeft een PP-presentatie <u>E-mail oefenen dmv schoolmail</u> Leest een E-mail Maakt en verzendt een E-mail Beantwoordt en stuurt een E-mail door Maakt een concept E-mail Opent een E-mail vanuit de In-box, de concepten, de verzonden E-mails en de verwijderde E-mails Verwijdert een E-mail Verzendt een E-mail met bijlage
	91 - 100		Niveau 12 Maakt een E-mail adres aan Weet hoe en waar je veilig een wachtwoord/belangrijke gegevens kan bewaren Bekijkt een E-mail uit de spam Is bekend met de gevaren van spam en E-mails Herkent spam in de vorm van E-mails Leegt de prullenbak (met E-mails) Maakt de spamfilter (junkmails) leeg Gebruikt digitale en online media wanneer dit gevraagd wordt (zoals het invullen van een online vragenlijst)

⁴ (Onderzoeks-)proces om systematisch, effectief en efficiënt digitale informatie te zoeken, vinden en te delen.

⁵ De doelen voor de ervaringsgerichte leerroute liggen in de onderbouw op niveau 4, in de middenbouw niveau 5 en in de bovenbouw niveau 6.

Mediawijsheid⁶

VSO	Did. Leeft	Praktische leerroute (P)	Praktisch Cognitieve leerroute (PC)
Onderbouw	61 - 80	<p>Niveau 7</p> <p>Vult bij reclame (winacties) geen gegevens in Deelt geen persoonlijke gegevens ook al wordt daar (online) naar gevraagd Benoemt m.b.t. zijn mediagebruik de overeenkomsten en verschillen in verschillende situaties (bv. thuis, school) Benoemt sociale media platformen aan de hand van pictogrammen Weet dat sociale media bedoeld zijn om contact te onderhouden met mensen die je kent Vertelt wat de getallen van de kijkwijzer betekenen: vanaf welke leeftijd een tvprogramma, film of game geschikt is</p>	<p>Niveau 9</p> <p>Gebruikt goede online omgangsvormen Vertelt/maakt duidelijk waarom het goed is je aan de richtlijnen van de Kijkwijzer en PEGI te houden Legt uit dat niet alle informatie op internet betrouwbaar is (waar/niet waar, echt/niet echt) Maakt in overleg met een betrouwbare volwassene i.c. leerkracht, een keuze voor het accepteren of afslaan van een vriendschaps- of volgverzoek</p>
	81 - 90	<p>Niveau 8</p> <p>Geeft op eigen wijze weer wat PEGI in pictogrammen aangeeft (geweld, angst, seks, discriminatie, drugs- en/of alcoholmisbruik en grof taalgebruik) Weet dat een mediaboodschap niet altijd de waarheid bevat; wat is echt en wat niet Houdt inlognamen en wachtwoorden geheim Weet dat het heel moeilijk is om berichten en foto's van internet af te halen wanneer deze er eenmaal op staan</p>	<p>Niveau 10</p> <p>Verwijdert tags van foto's/filmpjes waar hij niet blij mee is Weet dat mensen in de media mooier gemaakt worden dan dat ze in het echt zijn Overlegt gericht met anderen over het wel of niet accepteren van een vriendschaps- of volgverzoek Benoemt verschillen en overeenkomsten tussen online/offline vrienden Weet hoe (verlaat) een groepsgesprek te verlaten als er onaardig wordt gecommuniceerd</p>
Middenbouw	91 - 100		<p>Niveau 11</p> <p>Doorgrond mediamechanismen die verleiden om steeds verder te lezen, kijken, klikken of spelen Herkent en benoemt specifieke technieken die gebruikt worden om koopgedrag te beïnvloeden</p>
Bovenbouw	101 - 120	<p>Niveau 9</p> <p>Gebruikt goede online omgangsvormen Vertelt/maakt duidelijk waarom het goed is je aan de richtlijnen van de Kijkwijzer en PEGI te houden Werkt in een geopende internetpagina Legt uit dat niet alle informatie op internet betrouwbaar is (waar/niet waar, echt/niet echt, belangrijk/onbelangrijk) Maakt in overleg met volwassenen een keuze voor het accepteren of afslaan van een vriendschaps- of volgverzoek</p>	

⁶ Kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met digitale media

Bijlage

Dit zijn goede online omgangsvormen:

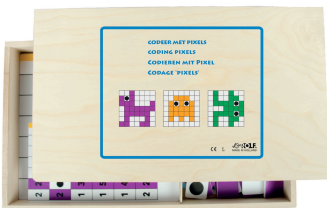
- Stuur geen gemene of vervelende berichten
- Stuur nooit iets als je boos bent
- Maak op school geen filmpjes of foto's met een mobiele telefoon
- Zet nooit foto's of filmpjes van iemand anders op internet. Dat heeft te maken met portretrecht en privacy.
- Gebruik geen scheldwoorden en grof taalgebruik

Kortom, behandel iedereen zoals jij zelf ook behandeld wilt worden.

Lessuggesties/bespreekpunten

1. Zie je weleens nare reacties op sociale media of YouTube? Zo ja, wat doe je dan?
2. Komen opmerkingen die online gemaakt worden minder hard aan dan als je het iemand in zijn gezicht zou zeggen?
3. Heb jij weleens iemand geblokkeerd of ben jij weleens door iemand geblokkeerd?
4. Waarom?
5. Wanneer gaat iemand te ver op sociale media?
6. Wat zou jij nooit zeggen op sociale media?
7. Je moet dertien jaar zijn om een social media-account aan te mogen maken. Wat vind je daarvan?
8. Mag je ongevraagd foto's van anderen op internet zetten? Of moet je eerst toestemming vragen?

Computational thinking⁷

VSO	Did. Leeft	Praktische leerroute (P)	Praktisch Cognitieve leerroute (PC)
Onderbouw	61 - 80	<p>Niveau 6 Sorteert objecten op een aantal hoofdkenmerken tot drie categorieën (lego sorteren op kleur, vorm en grootte) Bouwt eenvoudige lego-voorbeelden na Laat programmeerbaar speelgoed instructies uitvoeren (Blue-Bot)</p>	<p>Niveau 9 Laat programmeerbaar speelgoed instructies uitvoeren (Blue-Bot) Bouwt lego-voorbeelden na Codeert met pixels</p>
		<p>Niveau 7 Bedenkt zelf categorieën op basis waarvan objecten kunnen worden ingedeeld (bv speelgoed indelen in functie, binnen/buiten, voor kleine/grote kinderen, kleur, vorm, afmeting)</p>	<p>Niveau 10 Laat programmeerbaar speelgoed instructies uitvoeren (Pro-Bot) Basismodule Scratch 2.0 online of scratch junior</p> <p>Leerkrachten volgen basismodule https://digi-lab.org/</p>
middenbouw	81 - 90	<p>Niveau 9 Bouwt lego-voorbeelden na Codeert met pixels</p>	<p>Niveau 11 Basismodule programmeren</p> <p>Leerkrachten volgen de basismodule van kennisnet https://maken.wikiwijs.nl/70012/Workshop_Computational_thinking#!page-1868374</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stapje voor stapje – denk in stappen als een computer - Maak het makkelijk – herhaling - De voordelen van regels. – (doe <iets> / doe <iets> totdat<voorwaarde>/als <voorwaarde> dan <doe iets> anders <doe iets anders>) - Patronen herkennen
	91 - 100		
Bovenbo uw	101-110	<p>Niveau 10 Basismodule Scratch 2.0 online of Scratch junior?</p> <p>Leerkrachten volgen basismodule https://digi-lab.org/</p>	

⁷ Denkvaardigheden en technologie richting programmeren

	111-121		
--	---------	--	--